

Jaarverslag 2017

Inleiding	2
1. De structuur	3
1.1 Doelstellingen	3
1.1.1 Ondersteuning bij de dagelijkse werking van zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen	3
1.1.2 Begeleiding en stimulering van zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen om een kwaliteitsvolle basiswerking uit te bouwen	3
1.1.3 Stem van de patiënt meer gehoor geven en patiëntenparticipatie integreren op mesoniveau	3
1.1.4 Een brug vormen tussen de Limburgse zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen, de ondersteuningskoepels en de overheid	3
1.2 Personeel	4
2. De werking	4
2.1 Kennismakingsgesprekken	4
2.1.1 Kennismaking met patiëntenverenigingen	4
2.1.2 Kennismaking met zelfhulpgroepen	5
2.1.3 Kennismaking met professionals	5
2.1.3.1 Euprevent: patientpower	5
2.2 Ondersteuning van verenigingen	6
2.2.1 Ondersteuning bij dagelijkse werking	6
2.2.2 Stimuleren en begeleiden van kwaliteitsvolle basiswerking	7
2.2.2.1 Vormingen	7
Tabel 6: Vormingen op vraag	8
2.2.2.2 Gebruik vergaderzaal	8
2.3 Patiëntenparticipatie	9
2.3.1 Klankbordgroepen en stakeholdersoverleg	9
2.3.1.1 Jessa Ziekenhuis Hasselt	9
2.3.1.2 OPZC Rekem	10
2.3.2 Projecten Geïntegreerde Zorg voor patiënten met een chronische aandoening	11
2.3.2.1 Expertpool van patiëntenvertegenwoordigers	11
2.3.2.2 Pilotproject Herkenrode: De kracht van verbinden	11
2.3.2.3 Project GAOZ: Iedereen inclusief	12
2.3.3 Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis	13
2.3.3.1 Ondersteuning ZOPP	14
2.3.3.2 Activiteiten in kader van Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis	14
2.3.4 Eerstelijnzones in Limburg	19
2.3.4.1 Denkdag Eerstelijnzones Limburg	20
2.3.5 Symposium Patiëntenparticipatie	21
2.4 Verbinden van verenigingen	21
2.5 Onderzoek UCLL	22
Slot	23

Inleiding

Zelfhulpondersteuning en patiëntenparticipatie (ZOPP vzw) Limburg is een samenwerkingsinitiatief van het Vlaams Patiëntenplatform vzw en Trefpunt Zelfhulp vzw. met als doel het ondersteunen en begeleiden van zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen in hun eigen provincie. Daarnaast wil ZOPP vzw - Limburg er voor zorgen dat de stem van patiënt meer gehoord wordt. Het werkt daarom met verenigingen samen om hen sterker te maken én om er voor te zorgen dat de kwaliteit in de Limburgse zorg verbeterd.

In 2017 lag het zwaartepunt van het werk van de drie medewerkers in Limburg op het ondersteunen van verenigingen in hun samenwerking met professionals. Er werd veel tijd en aandacht geschonken aan het project "zelfhulpvriendelijk ziekenhuis" van ZOPP vzw – Limburg waarmee de verenigingen de kans krijgen om een structurele samenwerking aan te gaan met de Limburgse ziekenhuizen. Daarnaast werd samen met de verenigingen nagegaan hoe zij een rol kunnen spelen in zowel de projecten rond geïntegreerde zorg voor chronisch zieken als in de op stapel staande Limburgse eerstelijnszones.

1. De structuur

1.1 Doelstellingen

Bij de oprichting van ZOPP werden de volgende vier doelstellingen vooropgesteld:

1.1.1 Ondersteuning bij de dagelijkse werking van zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen

ZOPP vzw - Limburg biedt de Limburgse (afdelingen van) zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen steun bij hun dagelijkse werking. Dit betekent dat verenigingen bij ZOPP terecht kunnen voor een gratis vergaderlocatie, maar ook voor vragen over onder andere:

- vzw-wetgeving;
- boekhouding;
- vrijwilligersbeleid;
- bekendmaking;
- vormingen;
- leden- en vrijwilligerswerving;
- ...

1.1.2 Begeleiding en stimulering van zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen om een kwaliteitsvolle basiswerking uit te bouwen

ZOPP vzw - Limburg begeleidt en stimuleert zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen om een kwaliteitsvolle basiswerking uit te bouwen. Dit gebeurt door onder andere mee na te denken over het activiteiten aanbod, de verenigingsorganisatie en over nieuwe manieren om ervaringen te delen, zowel tussen de leden van de vereniging als tussen verenigingen onderling. Zopp vzw - Limburg ondersteunt de leden en vrijwilligers bovendien bij het actief deelnemen aan gezondheidsoverleg.

1.1.3 Stem van de patiënt meer gehoor geven en patiëntenparticipatie integreren op mesoniveau

Om binnen de zorg de stem van de patiënt meer te laten doorklinken, werkt ZOPP vzw - Limburg, in samenwerking met de verenigingen, initiatieven uit om het perspectief van de patiënt meer in de verf te zetten. Op die manier kunnen ziekenhuizen, eerstelijnsnetwerken, instellingen en organisaties vernemen op welke manier ze de zorg kunnen verbeteren. Dit gebeurt onder andere door deelname aan:

- projecten rond geïntegreerde zorg;
- projecten rond "zelfhulpvriendelijke ziekenhuizen";
- stakeholdersoverleg in verschillende ziekenhuizen;

1.1.4 Een brug vormen tussen de Limburgse zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen, de ondersteuningskoepels en de overheid

De regionale werking van ZOPP vzw - Limburg verkleint de afstand tussen de overheid, ondersteuningskoepels en verenigingen zowel letterlijk als figuurlijk doordat ZOPP vzw - Limburg een nabijer zicht krijgt op de noden en knelpunten van verenigingen, en deze noden en knelpunten sneller bij de juiste instanties kan laten doorklinken.

1.2 Personeel

Op 31 december 2017 kon ZOPP vzw - Limburg een beroep doen op de volgende voltijdse medewerkers:

Naam	Functie
Brecht Rutten	Medewerker ondersteuning en begeleiding van patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen
Lien Smets	Medewerker ondersteuning en begeleiding van patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen
Claudia Opdenakker	Medewerker participatie van patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen

Tabel 1: Overzicht medewerkers 2017

2. De werking

2.1 Kennismakingsgesprekken

Net als in 2016, werd er ook tijd gemaakt om grondig kennis te maken met zowel de Limburgse verenigingen als met de Limburgse professionals. Deze kennismakingen vonden dit jaar eerder plaats naar aanleiding van een lopend project, zoals het zelfhulpvriendelijk ziekenhuis of de projecten rond geïntegreerde zorg voor chronisch zieken.

2.1.1 Kennismaking met patiëntenverenigingen

Het merendeel van de verenigingen valt onder de noemer patiëntenverenigingen. Dit wil zeggen dat de leden van de vereniging zelf een fysieke of mentale aandoening of beperking hebben, of familie zijn van iemand met een fysieke of mentale aandoening of beperking. Volgende patiëntenverenigingen hadden in 2017 een kennismaking met één of meerdere medewerkers van ZOPP vzw - Limburg.

Vereniging	Datum kennismaking
ANBN vzw praatgroep Limburg (Anorexia Nervosa- Boulimia Nervosa)	22/02/2017
Spierziekten Vlaanderen vzw	16/03/2017
PASS Hasselt (Personen met een Autisme Spectrum Stoornis)	23/03/2017
AA (Anonieme Alcoholisten)	06/04/2017
ApneuVereniging Vlaanderen vzw	17/07/2017
Nierpatiënten ZOL vzw	17/07/2017

SOS Nuchterheid	28/07/2017
FAPA vzw (Familiale Adenomeuze Polypose)	24/10/2017

Tabel 2: Kennismaking patiëntenverenigingen

2.1.2 Kennismaking met zelfhulpgroepen

Een andere groep verenigingen zijn de zelfhulpgroepen. Deze groepen werken niet per definitie rond een fysieke of mentale aandoening of beperking, maar zijn ook gericht op mensen die eenzelfde ervaring hebben, of zich in dezelfde levensfase bevinden. In 2017 had ZOPP vzw - Limburg geen intentionele kennismakingsgesprekken gehad met zelfhulpgroepen.

2.1.3 Kennismaking met professionals

Naast kennismaking met de verschillende verenigingen, waren er ook professionals die benieuwd waren naar de werking van ZOPP vzw - Limburg en z'n rol in verschillende Limburgse projecten rondom zorg.

Organisatie	Datum kennismaking
Absoluut vzw	11/08/2017
Samana	19/10/2017

Tabel 3: Kennismaking professionals

Absoluut vzw biedt als bijstandsorganisatie ondersteuning aan personen met een Persoonsvolgend Budget (PVB). Zij geven informatie en advies over het zorgaanbod, de bestedingsregels van het budget en de verantwoording van het budget.

Samana vzw verenigt mensen met een chronische ziekte, zorgbehoevende personen en gezonden die het voor elkaar opnemen met als doel volwaardige participatie aan het maatschappelijk leven.

2.1.3.1 Euprevent: patientpower

ZOPP vzw - Limburg neemt ook deel aan het grensoverschrijdend overleg *Patiëntpower* van de stichting euPrevent-Euregio Maas-Rijn. Dit overleg ondersteunt grensoverschrijdende samenwerking tussen professionals met als doel het behoud, de bevordering en het herstel van de volksgezondheid in de Euregio Maas-Rijn. De Euregio Maas-Rijn reikt over drie landsgrenzen. Limburg is één van de deelregio's. Via dit overleg kan er aan kennisuitwisseling gedaan worden tussen de verschillende zorginstanties. Dat kan leiden tot meer eenheid van aanpak bij het empoweren van patiënten en patiëntenverenigingen. Eén van de overlegthema's is het concept "Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis". Er wordt onder meer bekeken hoe dit concept het best geïmplementeerd kan worden in de verschillende ziekenhuizen in de Euregio. In 2017 vond er op 12 april een overleg plaats waarbij de verschillende ondersteuningscentra onderling toelichtten welke projecten er momenteel in hun regio lopen.

2.2 Ondersteuning van verenigingen

2.2.1 Ondersteuning bij dagelijkse werking

Eén van de vier kernopdrachten van ZOPP vzw - Limburg is het ondersteunen van zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen bij hun dagelijkse werking. Deze ondersteuning start vaak op vraag van de vereniging zelf en aan de hand van een gesprek waarin samen met de vereniging wordt gekeken tegen welke probleem(en) zij aanloopt. Samen met de (verantwoordelijken van de) vereniging wordt vervolgens nagegaan welke ondersteuning zij wensen en op welke manier dit kan gebeuren. Voor de ene vereniging is dit intensiever dan voor de andere. Door in te spelen op de wensen van de verenigingen wordt er gestreefd naar ondersteuning op maat en empowerment.

De ondersteuning die geboden wordt, is zeer uiteenlopend. Het kan gaan over hulp bij de boekhouding op het einde van het werkingsjaar, over het correct aanpassen van de vzw statuten, tot het ontwerpen van een affiche of het opstellen van een sponsordossier; maar steeds in samenspraak. Daarnaast helpt ZOPP vzw - Limburg bijvoorbeeld ook om de website van de vereniging aan te passen en te updaten. Maar verenigingen kunnen ook om een evaluatie van hun werking vragen, of om advies bij de uitwerking van een verenigingsactiviteit. Ten slotte biedt ZOPP ondersteuning aan de verenigingen die een samenwerkingsovereenkomst afsloten met de Limburgse ziekenhuizen in het kader van het project "Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis". Voorbeelden van ondersteuning hierbij zijn het opstellen van de samenwerkingsovereenkomst in samenspraak met de vereniging, aanwezig zijn bij overlegmomenten, afsprakennota's opstellen, enz.

In 2017 werd aan volgende groepen ondersteuning geboden:

Vereniging	Problematiek
AA	Alcoholverslaving
ActiefWW	Weduwen en Weduwenaars
Alzheimer Liga Vlaanderen vzw Familiegroep Dementie Beringen	Dementie
ApneuVereniging Vlaanderen vzw	Apneu
FAPA vzw	Familiale Adenomateuze Polypose
ANBN vzw praatgroep Limburg	Anorexia Nervosa, Boulimia Nervosa
Anders Gewoon	Genderdysforie
Boratie & Partners vzw	Borstkanker
CIB-Liga vzw	Chronische Inflammatoire Bindweefselandoeningen
Diabetes Liga vzw Midden-Limburg	Diabetes
Diabetes Liga vzw Noord-Limburg	Diabetes

Diabetes Liga vzw Oost-Limburg	Diabetes
Diabetes Liga vzw West-Limburg	Diabetes
Limburgse zelfhulpgroep voor Gelaryngectomeerden	Laryngectomie
Lotuz vzw	Allogene stamceltransplantatie
MS Liga Vlaanderen vzw regio Limburg	Multiple sclerose
NA	Drugverslaving
Nier Limburg vzw	Nieraandoeningen
Nierpatiënten ZOL vzw	Nieraandoeningen
PASS Hasselt	Autisme Spectrum Stoornis
Provinciale Contactgroep Epicentrum Limburg vzw	Epilepsie
RA Limburg vzw	Reumatoïde Artritis
VZW Rozerood	Kanker
Seko LMD vzw	Maculadegeneratie
SOS Nuchterheid	Verslaving
Stoma Ilco vzw	Stoma
Ups & Downs vzw	Bipolaire stoornis, chronische depressie
VMCP vzw	Chronische pijn
Wildgroei vzw	Niet-goedaardige hematologische aandoeningen
ZOI vzw	Osteogenesis Imperfecta

Tabel 4: Ondersteuning dagelijkse werking verenigingen

2.2.2 Stimuleren en begeleiden van kwaliteitsvolle basiswerking

Om de verenigingen te begeleiden bij een kwaliteitsvolle basiswerking, werden zowel vormingen aangeboden, als het vrij gebruik van de vergaderlocatie van ZOPP vzw - Limburg.

2.2.2.1 Vormingen

Naast algemene ondersteuning biedt ZOPP vzw - Limburg ook vormingen aan. Dankzij deze vormingen kunnen patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen hun vaardigheden verder ontwikkelen en bijsturen. De vormingen zijn voor iedere Limburgse (afdeling van) patiëntenvereniging en zelfhulpgroep toegankelijk en worden kosteloos aangeboden.

In 2017 gaf ZOPP vzw - Limburg volgende vormingen:

Vorming	Toelichting	Aantal deelnemers
Communicatie in een formele setting	<ul style="list-style-type: none"> Het verschil in communicatie tussen zelfhulpgroepen en professionals Het geven en ontvangen van kritiek en feedback Hoe omgaan en met delicate situaties De verschillende vormen van overleg 	Dag 1: 3 Dag 2: 7 Dag 3: 8 Dag 4: 6
Publicatie en promotie	<ul style="list-style-type: none"> Hoe voorbereiden bij het geven presentatie Hoe een PowerPoint gebruiken Leerstof toepassen en feedback krijgen op hun eigen PowerPoint 	Dag 1: 8 Dag 2: 11
Powerpoint maken	<ul style="list-style-type: none"> Hoe maak ik een PowerPoint? 	11
Gesprek- en luistertechnieken	<ul style="list-style-type: none"> Hoe neem ik een positieve luisterhouding aan? Gesprekstechnieken om helder te communiceren Informatie verzamelen en informeren Assertiviteit en zelfzorg 	Dag 1: 13 Dag 2: 14 Dag 3: 10
Privacywetgeving en beroepsgeheim	<ul style="list-style-type: none"> Vertrouwelijke informatie Discretieplicht Beroepsgeheim Delen van vertrouwelijke informatie 	12

Tabel 5: Vormingsaanbod 2017

Daarnaast werden er ook vormingen op maat van de verenigingen aangeboden.

Vorming	Vereniging
VZW wetgeving	Anders Gewoon
VZW wetgeving	Limburgia vzw
Publicatie en Promotie	LEF (Limburgs Ervaringsdeskundigen Forum)

Tabel 6: Vormingen op vraag

2.2.2.2 Gebruik vergaderzaal

ZOPP vzw - Limburg stelt z'n vergaderruimtes op de Corda Campus gratis ter beschikking voor Limburgse (afdelingen van) patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen. Zij kunnen hier gedurende de hele week, zowel overdag als 's avonds, terecht. Bij het huren van de vergaderzaal kunnen ook een beamer en een geluidsinstallatie worden gebruikt. Volgende verenigingen hebben in 2017 gebruik gemaakt van de vergaderzaal.

Vereniging	Aantal keren de zaal gebruikt
AA	1
Doula's vzw	1
MS Liga vzw	32
Parkinson Liga Limburg vzw	1
Pulmonale Hypertensie	1
RA Limburg vzw	4
RA Liga vzw	1
Spierziekten Vlaanderen vzw	1
Stoma Ilco vzw	3
Ups & Downs vzw	8
Wildgroei vzw	4

Tabel 7: Gebruik vergaderruimtes ZOPP vzw - Limburg

2.3 Patiëntenparticipatie

Om te zorgen dat de stem van de patiënt gehoord wordt in de Limburgse zorg, werden er in 2017 verschillende initiatieven genomen.

2.3.1 Klankbordgroepen en stakeholdersoverleg

In een klankbordgroep denken patiënten(vertegenwoordigers) en ervaringsdeskundigen samen na over het ziekenhuisbeleid en formuleren ze hun visie vanuit het standpunt van de patiënt. Een afgevaardigde verwoordt vervolgens de visie van de klankbordgroep binnen een ziekenhuis in het zogenaamde stakeholdersoverleg. Dit overleg is bedoeld om het ziekenhuisbeleid onder de loep te nemen. Verschillende regionale betrokkenen (patiënten- en familievertegenwoordigers, huisartsen, ziekenfondsen, apothekers...) doen dat samen met vertegenwoordigers van het ziekenhuis zelf.

In 2017 werd het stakeholdersoverleg georganiseerd in twee Limburgse ziekenhuizen: het Jessa Ziekenhuis in Hasselt en het Openbaar Psychiatrisch ZorgCentrum (OPZC) in Rekem.

2.3.1.1 Jessa Ziekenhuis Hasselt

Voor het Jessa ziekenhuis vonden dit jaar vier klankbordgroepen plaats in de vergaderruimte van ZOPP vzw - Limburg. De bijeenkomsten gingen door van 18u30 tot 20u30. De laatste bijeenkomst van de klankbordgroep was, op vraag van de vertegenwoordigers, van 14u00 tot 16u00. Gedurende de klankbordgroepen waren gemiddeld tien personen aanwezig die samen een zevental verenigingen vertegenwoordigen.

De bijeenkomst van de klankbordgroep ging door op:

- 1 februari

- 14 juni
- 4 oktober
- 22 november

Het daaraanverbonden stakeholdersoverleg in het Jessa Ziekenhuis vond vervolgens plaats op:

- 14 maart
- 27 juni
- 11 oktober
- 28 november

Een medewerker van ZOPP vzw - Limburg werd telkens vergezeld door twee vertegenwoordigers uit de klankbordgroep om de ervaringen en vragen van de klankbordgroep over te maken aan de leden van het stakeholdersoverleg. Enkele besproken thema's:

- werking spoeddienst
- veiligheidscultuurmeting
- wachttijden in het ziekenhuis
- medicatiebeleid
- ...

Tijdens de laatste bijeenkomst van de klankbordgroep werd voorgesteld om de bijeenkomsten te verplaatsen van 's avonds naar 's middags. De bijeenkomsten zullen in 2018 dus steeds plaatsvinden van 14u00 tot 16u00.

2.3.1.2 OPZC Rekem

Voor het Openbaar Psychiatrisch ZorgCentrum in Rekem (OPZC) was het ook in 2017 moeilijk om deelnemers te vinden voor de klankbordgroep ter voorbereiding van het stakeholdersoverleg. Daarom werd er in 2017 geen klankbordgroep georganiseerd. Het stakeholdersoverleg wordt in 2018 ook anders georganiseerd in het OPZC en dit doordat slechts enkele partijen aanwezig waren tijdens de voorbij samenkomsten.

Een medewerker van ZOPP vzw - Limburg was steeds aanwezig op het stakeholdersoverleg ter vertegenwoordiging van de Limburgse geestelijke gezondheidspatiëntenverenigingen. - Limburg

In 2017 vond het stakeholdersoverleg plaats op:

- 1 maart
- 3 mei
- 5 juli
- 6 september
- 8 november

Een overzicht van enkele thema's die aan bod kwamen:

- Zorgkwaliteit:
 - o NIAZ accreditatie van het psychiatrisch ziekenhuis
 - o Resultaten Vlaams Indicatorenproject geestelijke gezondheidszorg(VIP² GGZ)
 - o Resultaten Vlaamse Patiënten Peiling
- Mogelijkheden rond dwangmaatregelen
- Bespreking van psychiatrie-rapport De Morgen:
 - o Personeelsbezetting in de psychiatrie
 - o Verhouding van de behandelingssessies (individueel ↔ groep)
 - o Specialistische zorg
 - o Wachtljsten

- Herstelwerking
- ...

2.3.2 Projecten Geïntegreerde Zorg voor patiënten met een chronische aandoening

De Belgische overheden zochten samen met professionals en patiënten naar betere manieren om de zorg voor patiënten met een chronische aandoening te organiseren. Het welzijn van chronisch zieke patiënten kan geoptimaliseerd worden door meer geïntegreerde zorg, waarin de patiënt een centrale positie inneemt. Om dit te verwezenlijken konden regio's een project indienen. In Limburg werden twee regio's geselecteerd om het ingediende project verder uit te werken. Het project uit Hasselt 'Herkenrode: de kracht van verbinden' was het pilootproject en stond enkele stappen voor op de andere projecten. Het tweede Limburgse project dat groen licht kreeg is 'Iedereen inclusief' van regio Genk-As-Opglabbeek-Zutendaal.

2.3.2.1 Expertpool van patiëntenvertegenwoordigers

De expertpool, die bestaat uit een tiental verenigingen, kwam in 2017 éénmaal bij elkaar op 22 februari om input te leveren aan het project 'Iedereen inclusief'. De vertegenwoordigers bekeken, samen met de projectverantwoordelijke en de participatiemedewerker van ZOPP, welke acties uit het actieplan het meest relevant waren en hoe verenigingen daarbij een bijdrage konden leveren.

2.3.2.2 Pilootproject Herkenrode: De kracht van verbinden

Het project 'Herkenrode' gaat uit van de triple aim-doelstellingen, namelijk het verbeteren van de zorgervaring van individuele patiënten, een verbetering van de algemene gezondheid van de bevolking en het bereiken van meer efficiëntie met de beschikbare middelen. Het project richtte zich enerzijds op personen met een complexe chronische zorgnood en anderzijds op de groep chronische patiënten waarbij men het complexer worden van zorgnoden moet tegengaan. Het doel van het project bestond er in een netwerk van professionals, vrijwilligers, patiënten en mantelzorgers te vormen ter verbetering van de levenskwaliteit en gezondheid van personen met een chronische aandoening. Dit vertaalde zich in vier doelstellingen:

- laagdrempelige informatie, begeleiding en ondersteuning bieden aan patiënten en mantelzorgers en het aanduiden van een contactpersoon;
- gepaste zorg en ondersteuning bieden op juiste momenten, vertrekkend vanuit de noden van de patiënt;
- garantie van zorgcontinuïteit bieden door de samenwerking van verschillende actoren
- eenzaamheid en isolement verminderen.

ZOPP vzw – Limburg heeft vanaf de start het project van Herkenrode ondersteund om er zo voor te zorgen dat patiënten(verenigingen) op de juiste manier geïntegreerd werden in het project.

Om een zo goed mogelijk overzicht te krijgen in de werking van het project en opportuniteiten te creëren voor samenwerking met patiëntenverenigingen, nam ZOPP vzw – Limburg actief deel aan onderstaande bijeenkomsten.

Datum	Omschrijving bijeenkomst
7 maart	Stuurgroep bijeenkomst
23 maart	Overleg met FAITH in verband met indicatoren voor geïntegreerde zorg
25 april	Stuurgroep bijeenkomst
9 mei	Stuurgroep bijeenkomst
7 juni	Stuurgroep bijeenkomst
13 juni	Consortiumbijeenkomst ter afronding
9 augustus	Overleg InterAdministratieve Cel en Vlaamse overheid
6 september	Consortiumbijeenkomst ter afronding project

Tabel 8: Overzicht bijeenkomsten project Herkenrode: de kracht van verbinden.

Gedurende het overlegmoment met FAITH werd, samen met het project Herkenrode, bekeken welke indicatoren kunnen worden opgesteld voor het meten van geïntegreerde zorg. ZOPP vzw - Limburg was hierbij aanwezig om een zicht te krijgen op de indicatoren en de manier waarop deze zouden worden gemeten bij de patiënten. Naast dit overleg, had ZOPP op 11 april nog contact met Liesbeth Borgermans om te bekijken hoe patiëntenervaringen gemeten kunnen worden. Vervolgens nam ZOPP vzw - Limburg deel aan het overleg met de InterAdministratieve Cel en de Vlaamse overheid om samen na te gaan hoe de projecten geïntegreerde zorg zouden worden geëvalueerd en welke onderdelen in deze evaluatie belangrijk zijn.

2.3.2.3 Project GAOZ: Iedereen inclusief

ZOPP vzw – Limburg werd ook betrokken bij het project 'Iedereen inclusief' van regio GAOZ (Genk-As-Opglabbeek-Zutendaal). Het project wil het participatieprobleem van de patiënt in kaart brengen, om vervolgens gerichte en continue zorg aan te bieden, met het oog op het verminderen van het participatieprobleem van de chronische patiënt. Het project gaat uit van de patiënt als regisseur van zijn zorg. Daarenboven ligt de nadruk op het versterken van de participatiegraad, het belang van de sociale context, het betrekken van personen van niet-Belgische origine, maar ook op de coördinatie en communicatie voor een naadloze overgang tussen en binnen de eerste- en tweedelijnszorg. ZOPP vzw – Limburg leverde patiëntenverenigingen aan ter ondersteuning van het project. In 2017 werd er een expertpool met patiëntvertegenwoordigers samengebracht om, samen met de projectverantwoordelijke, na te gaan welke acties het belangrijkste waren en welke verenigingen een actieve rol konden opnemen.

Daarnaast vond er op 3 mei een overleg plaats tussen ZOPP vzw – Limburg en de projectverantwoordelijke om de details van de acties uit te werken, welke verenigingen zouden gecontacteerd kunnen worden voor welke actie en op welke manier zouden verenigingen een insteek kunnen leveren in de verschillende vooropgestelde acties. De projectgroep van 'Iedereen inclusief' besloot echter eind augustus om het project niet in te dienen voor de volgende ronde van de selectieprocedure. Dankzij de overlegmomenten

in het kader van dit project, werd er wel besloten om verschillende acties alsnog uit te voeren in onderling overleg.

2.3.3 Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis

Ziekenhuizen zoeken naar manieren om patiëntenparticipatie mogelijk te maken, maar weten niet hoe. Verenigingen willen op hun beurt meer bekendheid en leden aantrekken, wensen samenwerking met professionals en willen de belangen van hun leden en achterban behartigen. In het project "Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis" staan participatie en samenwerking centraal. Voor ziekenhuizen is het concept een manier om patiënten structureel te betrekken bij de ziekenhuiszorg. De participant is echter niet de individuele patiënt, maar de patiëntenvereniging. De samenwerking tussen (afdelingen van) het ziekenhuis en zelfhulpgroepen of patiëntenverenigingen wordt bovendien niet aan het toeval overgelaten, maar is structureel en geformaliseerd.

In 2017 zetten volgende verenigingen een samenwerking met één of meerdere Limburgse ziekenhuizen op.

Vereniging	Samenwerkingsovereenkomst opgesteld
Lotuz vzw	04/01/2017
Stoma Ilco vzw	16/01/2017
RA Limburg vzw	25/01/2017
CIB-Liga vzw	20/02/2017
VZW Rozerood	16/03/2017
ActiefWW	06/04/2017
Boratie & Partners vzw	03/05/2017
De Provinciale Contactgroep Epicentrum Limburg vzw	22/05/2017
Diabetes Liga vzw Noord-Limburg	29/06/2017
Narcotics Anonymous	13/07/2017
Nierpatiënten ZOL vzw	17/07/2017
SOS Nuchterheid	28/07/2017
Ups & Downs vzw	21/09/2017
Anonieme Alcoholisten	26/09/2017
PASS Hasselt	10/10/2017

Diabetes Liga vzw West-Limburg	17/10/2017
Diabetes Liga vzw Oost-Limburg	17/10/2017

Tabel 9: Overzicht verenigingen met een samenwerkingsovereenkomst

2.3.3.1 Ondersteuning ZOPP

ZOPP vzw - Limburg neemt in het project "Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis" een aantal ondersteunende taken op. Zo worden de samenwerkingsovereenkomsten in samenspraak met de verenigingen geconcretiseerd of samen met de vereniging opgesteld. Eénmaal dit gebeurd is, stuurt de vereniging deze door naar de contactpersoon van het desbetreffende ziekenhuis met de vraag voor een overlegmoment. ZOPP vzw - Limburg is bij dit overleg aanwezig om het verslag en de afsprakennota op te stellen. Gedurende het overlegmoment wordt er besproken welke samenwerking mogelijk is en hoe deze er concreet kan uitzien. Er wordt gekeken welke samenwerking er al was en welke samenwerking de vereniging en het ziekenhuis in de toekomst willen aangaan.

Door bij dit overleg aanwezig te zijn, neemt ZOPP vzw - Limburg zowel voor de vereniging als voor het ziekenhuis een aantal administratieve taken over, om de taaklast van beide partijen te verminderen. Daarnaast kan ZOPP in deze situatie ook als bemiddelaar optreden wanneer de samenwerking niet zo vlot verloopt. ZOPP vzw - Limburg volgt de verdere samenwerking ook op en plant na één jaar een evaluatievergadering waarbij de samenwerking opnieuw wordt besproken en indien nodig bijgestuurd kan worden.

Tabel 9 geeft weer welke verenigingen in 2017 een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten met één of meerdere Limburgse ziekenhuizen. Tabel 10 biedt een overzicht van welke ondersteuning ZOPP per vereniging geboden heeft.

2.3.3.2 Activiteiten in kader van Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis

- **Informatiemarkt Medisch Centrum Sint-Jozef**

In samenwerking met Medisch Centrum Sint-Jozef organiseerden ZOPP vzw - Limburg een informatiemarkt over "Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis" met verschillende patiëntenverenigingen van de geestelijke gezondheidszorg.

Op donderdag 15 juni kwamen verschillende patiëntenverenigingen een eerste keer samen om het startschot te geven voor het project "Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis". Gedurende deze ontmoeting werd het concept door ZOPP vzw - Limburg toegelicht aan de verschillende patiëntenverenigingen, medewerkers en zorgvragers van het ziekenhuis. Na die uiteenzetting was er ruimte voor een brainstormsessie waarbij de verenigingen samen konden nadenken over de samenwerking die zij met het ziekenhuis wensen. Tevens was er een informatiemarkt waar de verenigingen zich bekend maakten aan zorgvragers, familieleden en medewerkers.

Tijdens deze denkdag waren volgende verenigingen aanwezig: AA (vereniging Anonieme Alcoholisten Limburg), Al-Anon (voor familie en vrienden alcoholisten: volwassenen), Alateen (voor familie en vrienden alcoholisten: jongeren), Narcotics Anonymous (vereniging voor mensen met een drugsprobleem), SOS Nuchterheid (vereniging voor mensen met een verslaving), Uilenspiegel vzw (vereniging voor mensen met een psychische kwetsbaarheid), en PASS Hasselt (zelfhulpgroep voor autisme).

Op woensdag 15 november werd er voor de tweede keer in het Medisch Centrum Sint-Jozef een informatiemarkt georganiseerd. Samen met ZOPP vzw - Limburg nodigde Medisch Centrum Sint-Jozef alle patiëntenverenigingen in de geestelijke gezondheidszorg uit om deel te nemen aan dit evenement. De verenigingen kregen de kans om hun werking voor te stellen aan patiënten, familieleden en medewerkers van het ziekenhuis.

Volgende patiëntenverenigingen waren aanwezig:

SOS Nuchterheid en (AA) Anonieme Alcoholisten (ondersteunen en begeleiden alcoholverslaafden), Narcotics Anonymous (ondersteunen en begeleiden drugsverslaafden), PASS Hasselt (voor (jong)volwassenen met autisme), Alzheimer Liga Vlaanderen (van en voor familieleden van personen met dementie), Actief WW (voor weduwen en weduenaars), Ups & Downs vzw (voor personen met een manisch-depressieve (bipolaire) stoornis of frequente en langdurige depressies) en ten slotte Uilenspiegel vzw (voor personen met een psychische kwetsbaarheid). Daarnaast waren ook de ervaringsdeskundigen van het aanloophuis (een aanspreekpunt voor patiënten die met vragen zitten of nood hebben aan psychosociale ondersteuning) en de vrijwilligers van het inloophuis (begeleiden iedereen die geconfronteerd wordt met psychische klachten) aanwezig.

De verenigingen PASS Hasselt, SOS Nuchterheid en Narcotics Anonymous hebben ondertussen een samenwerkingsovereenkomst afgesloten in het kader van Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis met het Medisch Centrum en kregen daarom de kans om hun vereniging voor te stellen aan een honderdtal aanwezigen aan de hand van een PowerPoint presentatie.

- **Samenkomst algemene contactpersonen Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis**

Op vrijdag 23 juni werden alle algemene contactpersonen van de verschillende ziekenhuizen, die in het project Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis instapten, uitgenodigd om een eerste keer een stand van zaken op te maken en te bespreken: Hoe verloopt de samenwerking tussen de verenigingen en de verschillende ziekenhuizen? Welke knelpunten zijn de algemene contactpersonen al tegengekomen? In welk stadia bevinden de verschillende ziekenhuizen zich in de samenwerking met de verschillende verenigingen, enz.. Het doel van deze samenkomst was ook om de verschillende good practices die er zijn ontstaan door de samenwerking, uit te wisselen.

In het begin van de namiddag werd eerst het project Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis kort samengevat. Nadien werd het belang van patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen en hoe zij een rol kunnen spelen voor patiëntenparticipatie op ziekenhuisbeleid toegelicht. Uit de verschillende afspraken met de verenigingen bleek dat dit zowel voor de verenigingen als voor de ziekenhuizen nog een vaag begrip is. Beide partijen weten nog niet goed hoe ze dit op een structurele manier kunnen implementeren. Vervolgens was er een brainstormsessie, waar er nadrukkelijk werd gefocust op de verschillende good practices en welke initiatieven er rond patiëntenparticipatie nog genomen kunnen worden door de ziekenhuizen. Zo kunnen patiëntenverenigingen betrokken worden bij een aantal praktische zaken, maar bijvoorbeeld ook om de beleidsnota's van ziekenhuizen te toetsten. Volgende personen van de ziekenhuizen waren aanwezig op het overleg: Peter Maes (Hospilim+), Maarten Plessers (Jessa ziekenhuis), Els Volders (Jessa ziekenhuis), Kurt Vandendooren (Sint-Trudo Ziekenhuis) Marleen Dullers (Medisch centrum Sint-Jozef), Karlijn Valkenborgh (ZOL), Geert Rogiers (OPZC Rekem), Dieter Flament (Mariaziekenhuis Noord-Limburg), Heidi Dewelf (AZ Vesalius), Jeroen Ruysen (Sint-Franciscusziekenhuis).

Vereniging	Ziekenhuis	Ondersteuning ZOPP			Samenwerking in orde
		Samenwerkingsovereenkomst opstellen	Aanwezig op het overleg	Verslag en afsprakennota opstellen	
AA	Medisch Centrum St.-Jozef	x			
	Sint-Franciscusziekenhuis	x			
ActiefWW	az Vesalius	x	x	x	x
	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x
	Mariaziekenhuis Noord-Limburg	x	x	x	x
	Sint-Franciscusziekenhuis	x	x	x	x
	Sint-Trudo Ziekenhuis	x	x	x	x
	ZOL	x	x	x	x
Alzheimer Liga vzw Familiegroep Beringen	Sint-Franciscusziekenhuis	x			
Anders Gewoon	az Vesalius	x	x	x	x
	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x
	Mariaziekenhuis Noord-Limburg	x	x	x	
	Sint-Franciscusziekenhuis	x	x	x	x
	Sint-Trudo Ziekenhuis	x	x	x	x
	ZOL	x			
Boratie & Parters vzw	Jessa Ziekenhuis				
	ZOL	x	x	x	x
CIB-Liga vzw	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x
	ZOL	x	x	x	x
De Provinciale contactgroep Epicentrum	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	
Diabetes Liga vzw Midden- Limburg	az Vesalius	x	x	x	x
	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x

Vereniging	Ziekenhuis	Ondersteuning ZOPP			Samenwerking in orde
		Samenwerkingsovereenkomst opstellen	Aanwezig op het overleg	Verslag en afsprakennota opstellen	
Diabetes Liga vzw Noord-Limburg	Mariaziekenhuis Noord-Limburg	x	x	x	
Diabetes Liga vzw Oost-Limburg	ZOL	x			
Diabetes Liga vzw West-Limburg	Sint-Franciscusziekenhuis	x			
FAPA vzw	Jessa Ziekenhuis	x			
Lotuz vzw	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x
	ZOL	x			
Limburgse Zelfhulpgroep voor Gelaryngectomeerden	ZOL	x	x	x	x
MS-Liga vzw	az Vesalius	x			
	Jessa Ziekenhuis	x			
	Mariaziekenhuis Noord-Limburg	x			
	Sint-Franciscusziekenhuis	x			
	Sint-Trudo Ziekenhuis	x			
	ZOL	x			
Narcotic Anonymous	Medisch Centrum St.-Jozef	x	x	x	
Nier Limburg vzw	az Vesalius	x	x	x	x
	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x
Nierpatiënten ZOL vzw	ZOL	x	x	x	x
PASS Hasselt	Medisch Centrum St.-Jozef	x	x	x	

Vereniging	Ziekenhuis	Ondersteuning ZOPP			Samenwerking in orde
		Samenwerkingsovereenkomst opstellen	Aanwezig op het overleg	Verslag en afsprakennota opstellen	
Werkgroep Hersentumoren	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x
Wildgroei vzw	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x
	ZOL	x	x	x	x
Zelhulpgroep Osteogenesis Imperfecta vzw	ZOL	x	x	x	
RA Limburg vzw	az Vesalius	x	x	x	
	Sint-Franciscusziekenhuis	x	x	x	x
	Sint-Trudo Ziekenhuis	x	x	x	
SOS Nuchtherheid	Medisch Centrum St.-Jozef	x	x	x	x
Stoma Ilco vzw	az Vesalius	x	x	x	x
	Jessa Ziekenhuis	x		x	x
	Mariaziekenhuis Noord-Limburg	x			x
	Sint-Franciscusziekenhuis	x		x	x
	Sint-Trudo Ziekenhuis	x		x	x
	ZOL	x		x	X
Ups & Downs	Medisch Centrum St.-Jozef	x			
VMCP	ZOL	x	x	x	
VZW Rozerood	az Vesalius	x	x	x	x
	Jessa Ziekenhuis	x	x	x	x
	Mariaziekenhuis Noord-Limburg	x	x	x	x
	Sint-Franciscusziekenhuis	x	x	x	x
	Sint-Trudo Ziekenhuis	x	x	x	x
	ZOL	x	x	x	x

Tabel 10: Ondersteuning ZOPP bij Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis

2.3.4 Eerstelijnszones in Limburg

Als gevolg van de zesde staatshervorming werd eerstelijnsgezondheidszorg een Vlaamse bevoegdheid. In het kader hiervan vond in februari de eerstelijnsconferentie plaats waar het opzet van de eerstelijnszones voor het eerst werden voorgesteld. De prioritaire taken van deze zones zijn:

- Het creëren van een interdisciplinaire samenwerking tussen de zorgaanbieders en het vormen van een kringwerking.
- Het inhoudelijk afstemmen tussen preventie, behandeling, herstel, begeleiding, en ondersteuning in zowel welzijn als gezondheid.
- Het bieden van ondersteuning bij methodiek rond geïntegreerde zorgplanning (zorgdoelen, zorgcoördinatie, case-management, zorgtrajecten).

Vervolgens heeft de Vlaamse minister een oproep gedaan tot het indienen van voorstellen voor de vorming van eerstelijnszones. De deadline hiervoor was eind december 2017. In Limburg gingen professionals uit de gezondheidszorg en het welzijnswerk meteen aan de slag. Tegen het einde van het jaar waren er acht voorstellen voor eerstelijnszones opgesteld, waaronder de zone Zuid-Oost Limburg als pre-pilootproject.

ZOPP vzw - Limburg is graag op de hoogte van de vorming van alle eerstelijnszones in Limburg en was daarom aanwezig tijdens de eerste bijeenkomst van het veranderforum van onderstaande zones.

Eerstelijnszone	Datum eerste samenkomst
Zuid-Oost Limburg (pre-pilootproject)	21 juni
GA(O)Z	24 oktober
Hasselt en omgeving	26 oktober
Maasland	13 november
Haspengouw	22 november
West-Limburg	22 november

Tabel 11: Overzicht data samenkomst Limburgse eerstelijnszones

Er vonden ook bijeenkomsten plaats voor de zones MidWest-Limburg en Noord-Limburg. De data voor deze bijeenkomsten werden echter te laat gecommuniceerd, waardoor er geen medewerker van ZOPP vzw - Limburg aanwezig kon zijn.

Zoals hierboven vermeld, vormt de eerstelijnszone Zuid-Oost Limburg het pre-pilootproject, samen met de zone Dender. Dit houdt in dat deze projecten eerder van start konden gaan dan de andere eerstelijnszones. Zij staan, in vergelijking met andere Limburgse zones, verder met de ontwikkeling van hun zone. Aangezien het pre-pilootproject in Zuid-Oost Limburg een voorbeeld vormt voor de vorming van de eerstelijnszones over heel Vlaanderen, wordt dit van nabij opgevolgd door zowel ZOPP vzw - Limburg als het Vlaams Patiëntenplatform vzw. Er werd aan de samenkomsten van het veranderforum van de zone Zuid-Oost Limburg deelgenomen op 20 september en 20 december 2017.

2.3.4.1 Denkdag Eerstelijnszones Limburg

Om de Limburgse verenigingen te informeren over de vorming van eerstelijnszones in Limburg, en om met hen af te stemmen welke rol zij hierin zouden kunnen spelen, werd er op vrijdag 24 november een denkdag georganiseerd door ZOPP vzw - Limburg en het Vlaams Patiëntenplatform vzw. Vertegenwoordigers van alle Limburgse verenigingen werden uitgenodigd. 13 van hen gingen op de uitnodiging in, zij vertegenwoordigden samen 10 Limburgse verenigingen.

Vereniging	Aandoening
Bindweefsel vzw	Bindweefselaandoeningen
Diabetes Liga vzw	Diabetes
Limburgse Zelfhulpgroep Voor Gelaryngectomeerden vzw	Laryngectomie
MS Liga vzw	Multiple sclerose
Nier Limburg vzw	Nieraandoeningen
Rozerood vzw	Kanker
Vereniging voor Mensen met Chronische Pijn vzw	Chronische pijn
vzw Nierpatiënten ZOL	Nieraandoeningen
VRL vzw	Reumatoïde artritis
Wildgroei vzw	Niet-goedaardige hematologische aandoeningen

Tabel 12: Overzicht aanwezige verenigingen denkdag eerstelijnszones.

Deze denkdag begon met een toelichting door een medewerker van het Vlaams Patiëntenplatform vzw over de historiek van de vorming van eerstelijnszones. De aanwezigen kregen vervolgens de kans om aan te geven welke aspecten van de eerstelijnszorg zij momenteel als positief ervaren, en die dus zeker behouden dienen te worden. Daarnaast gaven zij aan waar er ruimte is voor verbeteringen in de organisatie en dienstverlening van de eerstelijns. Dit deden zij door hun opmerkingen op gekleurde post-its te noteren en deze te bundelen per categorie (positief - negatief).

Na een toelichting over de reeds gevormde eerstelijnszones in Limburg en de mogelijke effecten hiervan op zowel individuele patiënten als patiëntenverenigingen, gingen de patiëntenvertegenwoordigers opnieuw aan de slag. Ze plakten stickers bij de zorg- en hulpverleners uit de eerstelijns waarmee hun vereniging zou willen samenwerken, en gaven vervolgens aan wat deze zorg- en hulpverleners zouden kunnen betekenen voor hun vereniging. Ze gaven verder ook aan wat zij konden bieden aan deze hulp- en zorgverleners. Verder werd er nog gebrainstormd over hoe verenigingen elkaar onderling kunnen helpen bij hun participatie in de eerstelijns en welke ondersteuning ZOPP vzw - Limburg hierin kan bieden. Alle antwoorden werden op individuele post-its genoteerd. Elke post-it bevatte ook de naam van de vereniging. Op die manier kan de vereniging rechtstreeks gecontacteerd worden wanneer er bij ZOPP vzw - Limburg vragen

binnenkomen van specifieke zorg- of hulpverleners waarmee een vereniging aangaf te willen samenwerken.

Ten slotte stelden ZOPP vzw - Limburg en het Vlaams Patiëntenplatform vzw een werkwijze voor inzake participatie in de eerstelijnszones. Vanuit de verschillende Limburgse eerstelijnszones kwam namelijk de vraag aan verenigingen om actief deel te nemen aan de vorming en uitwerking van de zones. De aanwezige vertegenwoordigers werden uitgenodigd om feedback te geven op deze, mogelijke, werkwijze.

2.3.5 Symposium Patiëntenparticipatie

Op dinsdag 5 september organiseerde ZOPP vzw - Limburg voor de eerste keer een symposium op de Corda Campus en mocht hiervoor een 100tal genodigden verwelkomen. Dit symposium stond in het teken van patiëntenparticipatie, en de manier waarop ZOPP vzw - Limburg participatie vorm heeft gegeven gedurende het eerste werkingsjaar.

De middag werd afgetrapt door Peter Gielen van Trefpunt Zelfhulp vzw, met een toelichting over zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen, en hoe zij hebben bijgedragen aan de oprichting van ZOPP vzw - Limburg. Vervolgens stelden de medewerkers ZOPP vzw - Limburg voor en gaven ze toelichting over het eerste werkingsjaar. Zo kwamen de doelstellingen van ZOPP vzw - Limburg aan bod, en werd onder andere ingegaan op de bijdrage die ZOPP vzw - Limburg heeft geleverd aan projecten inzake geïntegreerde zorg voor personen met een chronische ziekten. Het concept "Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis" werd uitgebreid toegelicht, alsook de ondersteuning die hierbij werd geboden aan zowel de Limburgse (afdelingen van) patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen als de Limburgse ziekenhuizen.

Vervolgens nam Ilse Weeghmans, directeur van het Vlaams Patiëntenplatform vzw, de aanwezigen mee naar de toekomst van de gezondheidszorg. Het formele gedeelte van het symposium werd afgesloten door minister Maggie de Block. We hadden het genoeg en haar de hele middag aanwezig te hebben.

2.4 Verbinden van verenigingen

Om de Limburgse verenigingen dichterbij elkaar te brengen, werd er tijdens de verschillende samenkomsten tijd gemaakt voor een informeel netwerkmoment. Bij de activiteiten werden de verenigingen en professionals verwelkomd door de ZOPP medewerker(s). Nadien kregen zij de mogelijkheid zich kort voor te stellen aan elkaar. Gedurende de pauze(s) werd er iets kleins gegeten en ook voldoende tijd voorzien om elkaar beter te leren kennen, ervaringen uit te wisselen en elkaar op de hoogte te brengen van nieuwigheden. Onderstaande tabel geeft een overzicht van activiteiten waarbij enerzijds verenigingen en anderzijds professionals met elkaar in contact kwamen.

In 2018 wilt ZOPP vzw - Limburg nog meer inzetten op het samenbrengen van verenigingen en professionals en dit door hen vier keer per jaar samen uit te nodigen op de Corda Campus In Hasselt.

Datum	Netwerkmoment	Netwerking tussen
10 februari 2017	Nieuwjaarsreceptie ZOPP	Verenigingen
29 mei 2017	VPP On Tour	Verenigingen
15 juni 2017	Informatiemarkt Medisch Centrum Sint-Jozef ikv Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis	Verenigingen en professionals
23 juni 2017	Samenkomst contactpersonen Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis: Stand van zaken	Professionals
5 september 2017	Symposium ZOPP vzw - Limburg	Verenigingen en professionals
15 november 2017	Informatiemarkt Medisch Centrum Sint-Jozef ikv Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis	Verenigingen en professionals
24 november 2017	Denkdag Eerstelijnszones	Verenigingen

Tabel 13: Overzicht netwerkmomenten

2.5 Onderzoek UCLL

ZOPP vzw - Limburg is de eerste regionale samenwerking tussen het Vlaams Patiëntenplatform vzw en Trefpunt Zelfhulp vzw. Om de werking en de impact van dit nieuwe initiatief in kaart te brengen, volgt het Universitair Centrum Leuven Limburg (UCLL) ZOPP vzw - Limburg nauwgezet op.

In 2017 vond er op regelmatige tijdstippen een overleg plaats tussen de medewerkers van ZOPP vzw - Limburg en de onderzoekers van UCLL. Gedurende dit overleg lichtten de medewerkers van ZOPP aan de hand van een nauwkeurig bijgehouden dagboek toe welke activiteiten zij de voorbije maand ondernamen en hoe zij dit ervoeren. Het overleg tussen de onderzoekers van UCLL en de medewerkers van ZOPP vzw - Limburg vond plaats op:

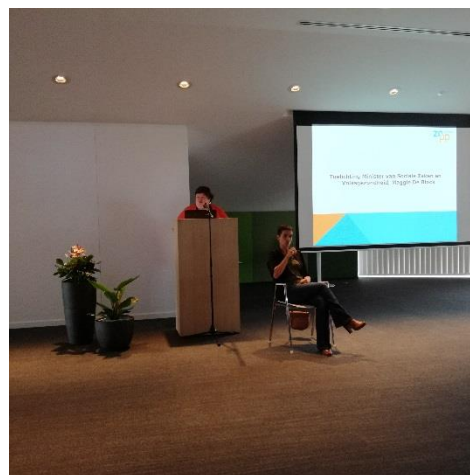
- 27 januari
- 24 februari
- 28 april
- 16 juni

Daarnaast organiseerden de onderzoekers van UCLL focusgroepen met zowel de vertegenwoordigers van verschillende patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen (15 en 17 februari, 12 en 15 mei), als met Limburgse professionals (12 en 15 mei). De medewerkers van ZOPP vzw - Limburg zorgden voor het verspreiden van de uitnodiging voor de focusgroepen onder de verschillende verenigingen. De onderzoekers namen rechtstreeks contact op met de Limburgse professionals. De resultaten van de focusgroepgesprekken en de digitale vragenlijsten werden verwerkt door de onderzoekers van UCLL. Terugkoppeling van deze resultaten vond een eerste keer plaats op 6 juni. Vervolgens werd het aan patiëntenverenigingen, professionals en Minister Maggie De Block toegelicht op het symposium op 5 september.

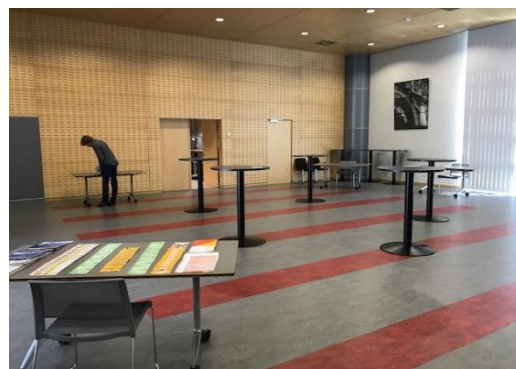
Slot

Ter afsluiting van het jaarverslag, krijgt u nog enkele sfeerfoto's van het Symposium ZOPP vzw- Limburg op 5 september en de informatiemarkt georganiseerd in het Medisch Centrum op 15 november.

Symposium ZOPP vzw- Limburg 5 september

Informatiemarkt Medisch Centrum

Vlnr: Marleen Dullers (Contactpersoon Zelfhulpvriendelijk Ziekenhuis; Kristel Vrijens, hoofdverpleegkundige A7; Brecht Rutten en Lien Smets (ZOPP)